

Bild: Folkets Bio

Havets sång

En filmhandledning från Svenska filminstitutet

Rek. för förskoleklass — åk 3

[Havets sång](#) är berättelsen om Ben och hans syster Saoirse och deras fantastiska resa fylld av myter och magi för att hitta tillbaka till sitt hem i havet. Saoirse är en selkie, en varelse som både är säl och människa. Hon har tappat sin röst och som den sista levande av sin art måste hon sjunga havets sång för att rädda sitt folk från att gå under för alltid. [Havets sång](#) kan användas som utgångspunkt för diskussioner kring syskonskap, relationen mellan djur och människor och de myter som formar våra liv.

Handling

Pojken Ben hjälper sin höggravida mamma Bronach att måla väggarna i det ofödda barnets rum. Tillsammans täcker de väggarna med mytiska motiv, samtidigt som Bronach försöker lära Ben en keltisk sång. När Bens pappa Conor kommer in i rummet berättar Ben att väggmålningen föreställer en "selkie" (en varelse inom den keltiska mytologin som är en säl till havs, och människokvinna på land) som sjunger sin sång så att alla feer kan ta sig hem över havet.

Det är läggdags, och Ben kryper ner i sängen tillsammans med sin hundvalp Cu. Bronach tar fram en "conch" (en snäcka som gjorts om till ett blåsinstrument) och spelar en melodi på den. Bronach berättar att hon fått den av sin mor, och uppmanar Ben att sätta den mot örat när han vill höra havets sång.

Sex år senare sitter Ben på stranden iklädd flytväst, tillsammans med sin nu fullvuxne vän Cu. Han ritar i sitt block och berättar för Cu om sin senaste teckning, som föreställer jätten Mac Lir och hans hundar. Bens lillasyster Saoirse smyger upp bakom honom, men hennes högljudda andning avslöjar henne. Ben kommenterar torrt att hon är högljudd för någon som ännu inte har lärt sig prata. Saoirse får syn på några sälar, och går som förtrollad ut i vattnet, till synes oberörd av Bens förmanande rop. När Cu springer efter Saoirse drar han oavsiktligt med sig Ben, som har Cus koppel fastsatt i skärpet. Ben lyckas ta sig upp på land tillsammans med sin syster och Cu. Dyngsur och rasande tar han fram sin vattenpistol, siktar på Saoirse och ryter åt henne att det är dags att gå hem.

Det är Saoirses födelsedag, och barnens farmor kommer på besök till fyrön. Hon beklagar sig över att barnen och deras far bor på en sådan ryslig plats, och ifrågasätter varför Saoirse vid sex års ålder ännu inte har lärt sig prata. Efter att firandet är över ligger barnen i sina sängar, och Saoirse ber sin bror att berätta en saga för henne. Han berättar om ugglehäxan Macha som stal alla känslor från sin son, jätten Mac Lir, vilket förvandlade honom till sten. Än idag jagar Machas ugglor feer, berättar Ben.

Saoirse vaknar på natten och plockar fram Bens snäcka. I samma stund fylls rummet av ett magiskt ljus som leder henne fram till en kista. I den finner hon en kappa som passar henne perfekt. Med kappan på sig följer hon ljuset ner till stranden. Hon ansluter sig till sälarna i vattnet och förvandlas själv till en liten vit säl. Plötsligt hör hon sin farmors röst och havet kastar upp henne på land. När Conor kommer hem från puben finner han sin mamma i upplösningstillstånd, förtvivlad över att ha hittat Saoirse dyngsur och medtagen på stranden mitt i natten. Hon insisterar på att barnen ska lämna fyrön och flytta med henne till fastlandet. Conor ger med sig och slänger Saoirses kappa i havet. Ben och Saoirse vantrivs hos sin farmor i staden och det dröjer inte länge innan Ben bestämmer sig för att rymma tillsammans med sin syster. Men Saoirses snäckspelande har fångat feernas uppmärksamhet. För att skydda Saoirse från Machas ugglor fångar de henne och tar med henne till sitt fort. I fortet firar feerna att de har räddat sin selkie. De vill att Saoirse ska sjunga sin sång för dem så att de får fara hem. Problemet är bara att Saoirse varken kan prata eller sjunga. Mitt i detta går Machas ugglor till attack. De stjälar feernas känslor stänger in dem i kärll och förvandlar feerna till sten.

Ben och Saoirse hoppar på en buss som ska ta dem hem till fyrön, men när Saoirse återigen ser ett magiskt ljus utanför fönstret hoppar hon impulsivt av bussen. Ben följer efter och de fortsätter till fots över en äng. De går vilse och är på god väg att tappa modet när Cu helt plötsligt dyker upp. När det plötsligt börjar regna söker barnen och Cu skydd vid en helig källa. Saoirse dras till vattnet i källan, hoppar i och försvinner. Än en gång kastar sig Cu i vattnet och drar med sig Ben men koppellet går av och de skiljs åt. Ben simmar in i en grotta där han träffar Den store Seanachai, vars hår sträcker sig kilometervis. Det visar sig att varje hårstrå på Seanachais huvud innehåller en magisk berättelse. De söker reda på hårstrået som rymmer Saoirses berättelse, och får veta

att hon har tillfångatagits av Macha, som står i begrepp att förvandla henne till sten. Seanachai varnar Ben för att Saoirse kommer att dö om hon inte får sin magiska kappa före nattens slut.

Ben hittar Machas hus, där han finner henne i färd med att dricka en kopp te. Macha själv är nästan helt förvandlad till sten, och runt om henne står tusentals kärll fyllda med stulna känslor. Macha försöker få Ben att lämna ifrån sig sina känslor kring sin förlorade mor, men han vägrar och springer upp till övervåningen där han hittar Cu och Saoirse. Med Bens hjälp lyckas Saoirse uppbåda tillräckligt med kraft för att spela på snäckan. Kärlln krossas och de befriade känslorna flyger in i Macha, som först expanderar och sedan snabbt sjunker ihop. Macha grips av ånger, och framkallar magiska vindar som Cu kan färdas på för att snabbt föra barnen hem till ön.

Tillbaka på fyrön försöker Ben förklara för sin pappa att Saoirse behöver sin kappa för att överleva, men Conor lyssnar inte. Istället sätter han Cu och barnen i båten och rör mot sjukhuset på fastlandet. Ben förstår att han på egen hand måste hitta kappan, och kastar sig i vattnet. Sälarna hjälper honom att ta sig ner till kistan som ligger på havsbottnen. Cu tar kappan från Ben och lägger den över Saoirse, som genast vaknar till och börjar tala. De hårda havsvindarna får roddbåten att kapsejsa, men familjen klarar sig genom att Saoirse förvandlar sig till en säl samtidigt som andra sälarna hjälper Ben och Conor. De kastas upp på en klippa, och Saoirse börjar sjunga sin magiska sång. Tillsammans med feerna svävar hon ovanför havet. En av feerna är hennes försvunna mor, Bronach. Modern förklarar att Saoirse kan välja mellan att stanna med sin pappa och bror, eller att följa med sin mamma och leva som en selkie. Saoirse väljer att stanna och Bronach tar ett sista ömsint farväl av sin man och sina barn.

Familjerelationer

Ben och Saoirses äventyr skildras i hög utsträckning genom deras mångbottnade syskonrelation. När filmen testvisades för en grundskoleklass efterfrågade eleverna en mer subtil skildring av syskonrelationen. Ett exempel är en scen där Ben sade till Saoirse att han hatade henne. Scenen anpassades efter elevernas kommentarer och tonades ned.

- Ben är till en början avvisande och sträng mot Saoirse och vid ett tillfälle sätter han till och med ett koppel på henne. Hur elak får en vara mot sitt syskon? Be eleverna att diskutera vilka för-

och nackdelar det finns med att ha syskon. Finns det tillfällen då det kan vara bättre att inte ha något syskon?

- Förändras syskonrelationen när en blir äldre, och i så fall varför? Om eleverna känner någon vuxen som har syskon, diskutera hur de uppfattar de vuxnas syskonrelation. Låt eleverna diskutera hur och varför barns och vuxnas syskonrelationer skiljer sig åt.

- Barnens farmor tvingar barnen att flytta med henne till staden mot deras vilja. När är det rätt och när är det fel att vuxna bestämmer över barn? Låt barnen beskriva en värld där barnen fick bestämma över vuxna, hur skulle den se ut?

- Musik används ofta i film för att förstärka publikens känslor vid utvalda scener, så också i Havets sång. Ett exempel är när Saoirse hittar sin kapp för första gången. Till en början är musiken lugn och långsam, för att sedan öka i tempo och intensitet när Saoirse förvandlas till en säl i vattnet. Musiken speglar det förlösande och transformerande som sker med Saoirse. Lyssna tillsammans med eleverna på filmmusiken som finns tillgänglig på Spotify, och be dem måla eller skriva ner känslorna som frammanas av musiken.

Människor och djur

Ett av filmens teman är människornas relation med naturen, och framförallt med de djur som delar deras liv och lever runt omkring dem. Flera av de mänskliga karaktärerna har en närmast symbiotisk relation med djur, till exempel Ben och Cu, Saoirse och sälarna, men också de mytiska karaktärerna som Macha och hennes ugglor samt Mac Lir och hans hundar. Förutom denna dualism finns också en röd tråd i filmen i form av de världar som existerar bortom människovärlden.

- Bens bästa vän är hunden Cu. Har någon i klassen förlorat en icke-mänsklig familjemedlem? Hur kändes det? Kan det göra lika ont som när en förlorar en människa? Sätt er i en cirkel och dämpa belysningen i rummet och låt eleverna dela med sig av deras berättelser.

- Filmen igenom skildras många djur som fria från mänsklig påverkan. Kor betar fritt på åkern, rävar och grävlingar lever sina liv i skogen. Ser det ut så för de flesta djuren idag? Vilka djur kan barnen komma på som inte lever i frihet?

- Filmen utspelar sig under en relativt kort period, men det hindrar den inte från att skifta mellan många olika färgpaletter. De visuella intrycken förstärks och nyanseras av havets blåa skimmer, stadens gråa smog, de gröna ängarna och den eldröda solen. Varje färg har sitt språk och det är viktigt att förstå hur dessa färgnyanser fungerar. Diskutera med eleverna vad färger kan stå för. Färgen röd kan till exempel representera kärlek, men ett rött trafikljus betyder ”stanna”. Hur är det med andra färger och färgkombinationer i filmen?

- En annan tydlig inspiration för den visuella stilen i filmen är målarna Paul Klee, Wassily och Kandinsky verk. Visa bilder på konstnärernas tavlor för eleverna och diskutera intrycken samt kopplingar till filmen.

Myter och gudstro

Den keltiska kulturen och mytologin som fallit i glömska i dagens samhälle spelar en allt större roll i Ben och Saoirse's liv allt eftersom berättelsen fortskrider.

- När Ben och Saoirse söker skydd från regnet hittar de en helig källa som nu klätts i kristna symboler och ikoner. Dessa källor var ofta heliga platser inom hedendomen för att senare tas över av kristendomen. Finns det fler saker i vår kultur och vardag som egentligen har äldre förlagor? Låt klassen undersöka traditionellt svenska högtider och historierna bakom dem.

- Den keltiska kulturen gör sig ständigt påmind trots att den till mångt och mycket är bortglömd. På vilket sätt lever asatron kvar i vår värld? Varifrån kommer namnen på våra veckodagar?

- Förutom den heliga källan finner barnen i filmen flera olika stenar som är lämningar från den keltiska kulturen. Dessa liknar på många sätt våra runstenar. Låt barnen göra grupparbeten om olika runstenar och presentera deras historier för varandra.

Filmerna använder sig ofta av kalejdoskop-liknande bilder, till exempel i början när Ben ska sova så skildras rummet ovanifrån på ett sätt som får sängen och golvet att framstå som en ö med väggmålningen utanför ön som ett hav.

- Be eleverna rita egna kalejdoskop-bilder med lager av deras egen vardag, vad skulle ta plats i mitten?

Tips på fördjupning

Filmer:

Tomm Moores första långfilm *The Secret of Kells* (2009).

Min granne Totoro (Tonari no Totoro, Hayao Miyazaki, 1988).

Spirited Away (Sen to Chihiro no Kamikakushi, Hayao Miyazaki, 2001).

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Irland, Danmark, Luxemburg, Belgien och Frankrike, 2014

Regi: Tomm Moore

Producent: Claus Toksvig Kjaer, Tomm Moore m fl.

Manus: William Collins

Musik: Bruno Coulais och Kila

Medverkande (svenska röster)

Leon Pålsson, Lina Bergfalk, Myrra Malmberg, Fredrik Hiller, Monica Forsberg, Louise Raeder m fl.

Tekniska uppgifter:

Längd: 93 minuter

Censur: Rekommenderad från 7 år

Svensk premiär: 25 september 2015

Distribution

Folkets Bio

Folketsbio.se

E-post: info@folketsbio.se

Redaktion

Text: Carl Michael Sahlberg

Redaktör: Kaly Halkawt

Svenska Filminstitutet, Oktober, 2015

Observera

Svenska Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Kontakt

filmiskolan@sfi.se

filminstitutet/filmpedagogik